

Regional kulturutveckling i Norrbotten 2018 och 2019 - bilaga

Dnr: 3563-2018

Kulturplan för Norrbotten 2018-2021 är utgångspunkt för den kulturpolitik och det kulturarbete som bedrivs i regionen. Planen samspelar med övriga styrande dokument i regionen som Regional utvecklingsstrategi, regionfullmäktiges strategiska plan och regionstyrelsens plan. Kulturplanen är en del av den nationella kultursamverkansmodellen och styrs av förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Norrbotten har, liksom de två föregående planperioderna, tagit fram en masterplan där hela kulturlivet i regionen beskrivs utifrån nuläge med aktuella utvecklingsinsatser. I kulturplanen 2018-2021 redovisas vilka sju statsbidragsberättigade verksamheter eller områden som uppbär statligt stöd enligt samverkansmodellen, men även regionala fokusområden och utvecklingsinsatser i förhållande till de nationella kulturpolitiska målen. Planen beskriver också tvärsektoriella områden som barn och unga, nationella minoriteter och urfolk, kultur som hälsa, kultur som näring och interregionalt och internationellt samarbete. Utvecklingsinsatserna under perioden bryts ner och genomförs i och genom handlingsplaner, överenskommelser, avtal, stöd, bidrag och aktiviteter.

Här summeras utvecklingen som skett 2018 och prioriteringar inför 2019. Fokus är områdena kopplat till samverkansmodellen och särskilt för de verksamheter som har del av de statliga medlen; Norrbottensteatern och Riksteatern Norrbotten, Regionbiblioteket och Resurscentrum för Litteratur, Norrbottensmusiken, Norrbottens museum, Norrbottens Föreningsarkiv, Dans i Nord och länsdanskonsulent, Havremagasinet, Resurscentrum och länskonstkonsulent, Nationella minoriteter, Filmresurscentrum Film pool Nord, Norrlands nätverk för musikteater och dans.

Inför 2019 äskar Region Norrbotten om utökade statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen från Statens Kulturråd med Kulturplan för Norrbotten 2018-2021 och uppföljning av dess utvecklingsinsatser som grund. Regionen ansöker om en generell uppräknings av 2018 års anslag för 2019 samt en utökning om 3,2 mnkr för att driftsätta länskonstmuseet Konstmuseet i Norr med verksamhetsbas i Kiruna och med ett länsuppdrag i hela Norrbotten.

Regionalt fokus – stärkt kulturell infrastruktur

Norrbotten vill och behöver även fortsättningsvis arbeta för att stärka den kulturella infrastrukturen. Alla ska ha tillgång till kulturella upplevelser och möjligheter att skapa själv.

I Region Norrbottens antagna kulturpolitiska inriktning står: ”Kulturen är en dynamisk och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. I Norrbotten finns det förutsättningar för konstnärligt skapande som utforskar nya områden, överskrider gränser och synliggör olika aspekter av vår tillvaro. Med framtidstro och god självkänsla skapas ett attraktivt län med brett kulturutbud och stort livsutrymme dit människor vill komma, där de vill stanna, vara delaktiga och bidra. Tillsammans i Norrbotten skapar vi bästa livet och bästa hälsan.”

Detta innebär behov av en infrastruktur med institutioner, scener och miljöer tillgängliga för alla i hela Norrbotten. Den kulturella infrastrukturen definieras inte bara av fysiska platser utan även av samverkan och erfarenhetsutbyte i nätverk.

Samverkan med kommunerna är väsentlig, där fortsätter arbetet med att se över roller och ansvar. En ökad samverkan institutioner emellan och de olika regionala funktionerna märks tydligt.

Kulturarv 2019 som utlysts som temaår röner stort intresse och har förankrats under året. Temat kommer att synliggöras med många aktiviteter runt om i Norrbotten under 2019. Invigningen sker den 5:e december 2018 på Kristallen i Kiruna. Kulturarvsområdet är prioriterat vid kommande projektbidragsutlysningar.

Norrbottens regionala kulturinstitutioner och kulturfrämjande verksamheter fortsätter utveckla och öka sitt digitala och interaktiva utbud för allmänheten, arrangörer och kulturskapare. Insatser för ökad digital kompetens bland medborgarna samordnas genom Regionbibliotek Norrbotten i samverkan med övriga regioner och Kungliga Biblioteket rörande regeringens utbildningssatsning av folkbiblioteken 2018-2020. Kompetenshöjande insatser har genomförts för bibliotekspersonalen och den 4:e december 2018 anordnas en konferens riktad till aktörer på ledningsnivå inom kommun och region för ökad kunskap, innovation och samverkan för digital delaktighet. Region Norrbotten avsätter även medfinansieringsmedel till kommuner som planerar etablera DigidelCenter med hjälp av Internetstiftelsens statliga stöd.

För att stärka den kulturella infrastrukturen i länet identifierades i kulturplanen att det behövs främjande insatser för att stärka arrangörsledet. Därför genomför Kulturföreningen Ebeneser i samarbetet med bland annat Norrbottensmusiken en utbildnings- och fortbildningsserie för konsert- och kulturarangörare under hösten 2018 och våren 2019. Insatserna syftar till att öka kompetensen hos arrangörer i länet, inspirera och stärka självförtroendet och identiteten som arrangör. Satsningen har beviljats medel från Kulturrådet. Under 2018 har även aktiviteten bland det nätverk av teater/dans-arrangörer som Riksteatern Norrbotten arbetar med ökat. En ytterligare förstärkning inför 2019 är det avtal som Region Norrbotten skriver med Riksteatern/Riksteatern Norrbotten.

Efter att kartläggningen av civila samhället i Norrbotten genomfördes 2017 har arbetet med att systematisera och formalisera samverkan med civila samhället tagit nästa steg. En process för att nå en generell överenskommelse mellan Region Norrbotten och civila samhället har startat. I den processen kommer bland annat kunskap om och användning av IOP, idéburet/offentligt partnerskap, att utvecklas. Folkbildningen utgör den enskilt största civilsamhälleliga aktören inom kultur och bildning. Region Norrbotten har inför 2018 reviderat folkbildningens ersättningsmodell och utvecklar nu också en mer strategisk samverkan. Ett konkret exempel är det pilotprojekt som startat tidig höst 2018, där regionen och folkbildningen tillsammans utvecklar utbildningsmaterial byggt på möjligheter och utmaningar beskrivna i Norrbottens nya regionala utvecklingsstrategi. Syftet med pilotprojektet är att öka människors kunskap och delaktighet i frågor som är viktiga för Norrbottens utveckling på lång sikt. Utbildningsmaterialet kommer framförallt att tillgängliggöras digitalt, via en e-Learning plattform.

Horisontella perspektiv

Jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet

Under innevarande år skärpte Region Norrbotten kraven för tillgänglighet för kulturorganisationer som fördelas verksamhetsbidrag via regionen. Alla organisationer som arrangerar publik kulturverksamhet ska ha information om tillgängligheten till sin publika verksamhet eller sitt arrangemang på sin webbplats. Organisationer som har egen lokal för publik kulturverksamhet ska åtgärda så kallade enkelt avhjälpna hinder i sina publika lokaler. Kulturinstitutioner ska årligen revidera handlingsplaner för tillgänglighet, vidareutveckla arbetet med tillgängliga webbsidor, vidareutveckla information om tillgängligheten till publik verksamhet och vidareutveckla arbetet med enkelt avhjälpna hinder.

För att vidareutveckla arbetet med tillgänglighet inom Region Norrbottens kulturinstitutioner har varje verksamhet utsett en tillgänglighetsansvarig med särskilt ansvar för att utveckla frågorna i verksamheterna. Tillgänglighetsansvariga utgör tillsammans Kulturenhetens tillgänglighetsråd som träffas regelbundet och arbetar enligt ”Kultur för alla- handlingsplan för tillgänglig kultur i Region Norrbottens kulturverksamheter 2017-2018”. 2018 har aktiviteterna varit kopplade till fokusområdena: samarbete, rutiner, utbildning, mallar och lokaler.

Med anledning av metoo-upproppen hösten 2017, undersökte Region Norrbottens kulturenhet hur jämställdhetsarbete bedrivs i de norrbottniska scenkonstorganisationerna. Svaren visade att mycket arbete pågick men att det även fanns ett behov av lärande och av att träffa andra för att ta del av och sprida exempel och erfarenhet av hur en organisation kan arbeta konkret med frågorna. Därför anordnade regionen våren 2018 en temadag ”Efter #metoo- vad händer nu?” om hur kultursektorn i Norrbotten kan arbeta för att före-

bygga och hantera sexuella trakasserier, hot och övergrepp i verksamheterna. Under dagen deltog ett 30-tal chefer och verksamhetsledare från kultursektorn i Norrbotten. Samtliga organisationer som fördelas verksamhetsbidrag via Region Norrbotten ska från och med 2018 redovisa en handlingsplan mot sexuella trakasserier. Kraven följs upp i samband med ny ansökan.

Region Norrbottens kulturenhet arbetar för att ta fram ett processmaterial för jämställdhetsarbetet med fokus på maskulinitetsfrågor i samarbete med regionens Folkhälsocentrum och Make Equal. Materialet beräknas vara färdigt under 2018 och ska erbjudas alla verksamheter som är intresserade av att arbeta med att synliggöra, diskutera och ifrågasätta normer.

Barn och unga

Under 2018 har Norrbottens kulturskolor anmält intresse av att ingå i ett projekt som Kulturskolerådet planerar att driva med stöd av Arvsfonden. Syftet är att skapa bättre möjligheter för ungas kulturutövande genom ökad mellankommunal samverkan, regionalt arbete och samverkan med föreningsliv, bland annat genom inrättande av en regional samordnare. Region Norrbotten ställer sig positiva till samverkan med kommunerna om projektet beviljas medel, beslut kommer innevarande höst.

Kultur för, med och av Norrbottens barn och unga drivs förutom länets kulturskolor av Norrbottens kulturinstitutioner, verksamheter och organisationer med verksamhetsbidrag och stöd från Region Norrbotten. Som exempel kan nämnas Norrbottens Museums basutställning ”Under samma himmel” där man i dialogfasen använde sig av ungas tankar för att skapa den digitala basutställningens olika moment, Transformer Lab-verksamheten i samarbete med hemslöjdskonsulenterna samt Norrbottensmusikens barn- och unga-produktioner som når ca 22 000 barn och unga i Norrbotten under skoltid.

Länsutvecklingsrådet i Norrbotten har under 2018 prioriterat en rad strukturella kultur- och demokratifrågor, lämnat remissvar till Regional utvecklingsstrategi och Framtidens hälsa och sjukvård samt varit delaktiga vid Region Norrbottens monter under Almedalen 2018, där de också hållit ett föredrag om att vara ung på landsbygden: ”Kan jag leva som ung i glesbygd eller måste jag flytta?”. Sammantaget gör detta att attraktiviteten stärks och att fler unga söker sig till verksamheten, vilken i sin tur stärker sannolikheten för en kontinuerlig representation från Norrbottens samtliga kommuner. Liknande aktiviteter planeras för 2019.

Nationella minoriteter

Nationella minoriteters och urfolket samernas språk och kultur är en integrerad del av Norrbottens regionala kulturutveckling. Under 2018 har språkpaket på fler nationella minoritetsspråk köpts in för utdelning via folkbiblioteken. Dialog har inletts med representanter för de samiska språken och meänkieli, för utvecklingen av den digitala barntjänsten Polarbiblo.se på nationella minoritetsspråk i syfte att främja barns läs- och skrivutveckling och egna skapande. Ett projektarbete som fortsätter under 2019. På temat

språkrevitalisering av de nationella minoriteterna medverkade alla regionbiblioteken i de fyra nordligaste regionerna under Littfest i Umeå med programpunkter. Arrangemanget genomförs även 2019.

Resurscentrum för litteratur, Regionbibliotek Norrbotten och Biblioteken i Norrbotten driver projektet "Min berättelse" med finansiering av Kulturrådet och Region Norrbotten. Projektet syftar till att lyfta fram Norrbottens kulturarv i form av både nedskriven och berättad litteratur på nationella minoritetsspråk och urfolksspråk. Fokus ligger på de nationella minoritetsspråk och urfolksspråk som har förvaltningsområde i Norrbotten, nämligen nordsamiska, finska och meänkieli. Utställningar kommer att visas på alla bibliotek i Norrbotten och på nätet samt en omfattande programverksamhet kommer att genomföras.

Under hösten 2018 planeras ett avtal att ingås mellan Region Norrbotten och Riksteatern/Riksteatern Norrbotten med syfte att stärka nationella minoriteter och det samiska urfolkets scenkonst samt främja möjligheten för samiska och tornedalska teatrar att verka regionalt och nationellt. En konferens med nationella minoriteters och det samiska urfolkets scenkonst i fokus planeras för 2019. Avtalet gäller för 2019-2021.

Norrbottens Museum är värd för utställningen "Vi är romer" september 2018-juni 2019. I samband med utställningen kommer skolor och yrkesgrupper erbjudas visningar av utställningen för att öka kunskapen om romernas situation historiskt och idag. Under utställningsperioden skapas möjlighet att på olika sätt och i olika fora lyfta romers situation.

Förankringsarbetet med att utreda möjligheterna för skapandet av en meänkieli kulturinstitution pågår. Under sommaren har flera möten och workshops med berörd minoritet samt ett seminarium på Almedalsveckan genomförts. I slutet av året presenteras ett första förslag på hur arbetet ska kunna genomföras.

Region Norrbotten följer även arbetet kring Giron Sami Teáhters strävan att bli samisk nationalscen och Skribent- och författarföreningen Bágo's arbete med att bygga upp ett samiskt författarcentrum i det 3-åriga projektet "Författarcentrum Sápmi" med bas i Jokkmokk.

Kulturplan för Norrbotten 2018-2021 samt dess populärversion har översatts till nordsamiska, finska och meänkieli. Denna satsning väcker uppmärksamhet både nationellt som i andra regioner och fler översättningar av kulturplaner till minoritetsspråken görs nu i Sverige.

Kultur som näring

Under 2018 togs "Regional agenda för kulturella och kreativa näringar i Norrbotten 2018-2021" fram. Under 2018-2021 genomförs planerade aktiviteter utifrån den regionala agendan, vilket inneburit att en pilotutlysning av projektmedel genomförts för medfinansiering av projekt med syfte att utveckla skärningspunkter mellan kulturella kreativa näringar och andra

branscher. Tre projekt har beviljats medel och följs nu för ett ökat lärande. Det planeras ytterligare en utlysning under senhösten 2018 inom kulturturism med koppling till kulturarvsåret 2019. En upphandling är gjord för att tillgängliggöra ett kunskapsstöd i projekthantering för organisationer och kommuner i Norrbotten som behöver öka kunskapen i att mobilisera och genomföra, utvärdera och redovisa projekt. Preliminärt planeras en första utbildningsturné i länet under november månad 2018. En annan upphandling är snart klar som ska tillhandahålla kreativa mötesplatser för att främja utvecklingen och stärka omvärldsbevakningen kring området.

Region Norrbottens två resurscentra, för konst och för litteratur, har haft en stark utveckling och arbetar i direkt dialog med de yrkesverksamma kulturskaparna inom respektive fält. Båda resurscentrumen utgör ett stort stöd för konstfälten.

Kultur som hälsa

Kultur för barn och ungas hälsa är en särskild prioritering som kopplas ihop med befintligt arbete som görs inom SAM/Regions Norrbottens Folkhälso- centrum. Prioriteringen innehåller utbildning och information samt projekt, vilket är i linje med prioriterade åtgärder enligt Region Norrbottens strategi för kultur och hälsa. Region Norrbotten har erbjudit en grundutbildning om området kultur och hälsa och barn och ungas hälsa i Norrbotten samt ett särskilt projektstöd för att stimulera till projekt inom området. Prioriteringen riktar sig till det fria kulturlivets professionella aktörer.

Inom ramen för samma prioritering pågår arbetet med att skapa förutsättningar för att arbeta med den evidensbaserade Dansmetoden i Norrbottens kommuner. Förutom Boden, där metoden genomförs för tredje året, har metoden erbjudits i Haparanda, Pajala, Piteå och Älvsbyn. Metoden riktar sig till unga med stressrelaterade besvär för att främja psykisk hälsa.

Sedan 2017 finns stöd för projekt där kultur används som komplement inom hälso- och sjukvård. Projekt ska främja framväxten av en hållbar struktur för kultur och hälsa-arbete inom Region Norrbotten. Ansökan görs av aktörer inom hälso- och sjukvården. 2018 beviljades Cytostatika-enheten vid Sunderby sjukhus medel för att arbeta med projektet ”Återta livet med bildterapeutisk metod efter cancersjukdom”

Kulturenheten har bidragit med ett kapitel om kultur och hälsa i Nationellt kompetenscentrum anhörigas (Nka) bok Hälsa för barn och unga med flerfunktionsnedsättning. I samband med att boken gavs ut hölls ett webinarium för vårdpersonal och övriga intresserade, baserat på kapitlet i boken.

2017-2018 genomfördes ett projekt för att ta fram en arbetsmodell för att kunna erbjuda dans för personer med Parkinsons sjukdom i Norrbotten och att genomföra en pilotgrupp i Luleå. Projektet ingick i en kvalitativ forskningsstudie vid Jönköpings universitet. Då projektet visat på positivt resultat

fortsätter regionen att erbjuda dans för personer med Parkinson under 2018, med ambitionen att hitta en samarbetspart för fortsatt arbete framöver.

Region Norrbotten ingår i det internationella samarbetsprojektet ”Wellbeing residency think tank”. Projektet ska samla professioner, erfarenheter och kunskap med syftet att utforska konstnärens plats omsorg och hälso- och sjukvård. Detta för att skapa nya samarbetsmodeller som gör konstnärsresidens möjliga i dessa miljöer. Hösten 2018 var Region Norrbotten värd för ett projektmöte och arrangerade samtidigt en seminariedag ”Konstens välbefinnande kraft” för konstnärer och representanter för omsorg och hälso- och sjukvård. Nästa steg bygger på att genomföra konstnärsresidens hos respektive projektpart med start hösten 2019.

Kultur på sjukhusen ingår i arbetet med hälsofrämjande vårdmiljöer. Det rymmer olika inslag på sjukhusen som sjukhusclowner och konst. Kulturenheten stöttar Hotell Vistet vid Sunderby sjukhus att regelbundet kunna erbjuda kulturaktiviteter. I samarbete med danskonsulenten erbjöds lekterapierna vid Gällivare- och Sunderby sjukhus dansföreställningen ”Dansronden” 2018.

Kulturenheten har bidragit med underlag till rapporten Nationell översyn kultur och hälsa samverkan och kunskapsutbyte mellan kultur- och hälsoområdet som Kulturrådet genomfört på uppdrag av Regeringen under 2018.

Interregional, Barents och internationell samverkan

Den interregionala samverkan mellan norrlänen och inom de olika konst- och kulturområdena fortgår och utvecklas ständigt. Exempel på detta och internationella samarbeten finns utförligare beskrivet under respektive område: arkiv, bibliotek och läs- och litteraturfrämjande verksamhet, bild- och form, dans, filmkulturell verksamhet, hemslojd, museum, musik och teater.

Inom och gentemot Barentsområdet pågår samverkan inom flera konst- och kulturområden. Arbetet inom Barents Europe Arctic Council och arbetsgruppen för kultur, Joint Working Group on Culture möts 2-3 gånger årligen. I februari 2018 i Kirkenes och i november i Kiruna, med temat digitalisering. 2019 kommer Barents kulturstipendium att delas ut för andra gången. Ett treårigt utvecklingsprojekt Dansartists in Barents har beviljats från Kulturrådet som med stöd från Region Norrbotten startar under hösten 2018. Projektets syfte är att utveckla dansområdet inom Barentsregionen. Barents Dansråd är ett samarbetsprojekt för professionella dansaktörer som dansare, koreografer och producenter och har mötts två gånger under 2018. Arbetsområdena för rådet är bland annat kontaktsutbyte, förmedling och informationsdelning, planering och drift av samarbetsprojekt och uppbyggande av sammanhang för samarbete.

I november 2018 återuppstår den äldsta skandinaviska konstbiennalen, Luleå Internationella konstbiennial med 30-talet inbjudna konstnärer, poeter m fl. Resurscentrums för konsts avtal om konstresidens i Tyskland och Frankrike har möjliggjort residensskap för verksamma konstnärer i Norrbotten att ut-

veckla sina konstnärskap och etablera kontaktnät. Region Norrbottens mobilitetsstöd riktade till professionella kulturskapare som författare och bild- och formkonstnärer möjliggör för denna grupp deltagande i utställningar och seminarier inte bara inom övriga delar av Sverige utan även utanför landets gränser.

Regionala kulturverksamheter

Arkiv

Arkivcentrum samlar och bevarar viktiga delar av Norrbottens kulturarv och består av Norrbottens föreningsarkiv, Norrbottens museums arkiv och ett bibliotek. Arkivcentrum är öppet för studenter, forskare och allmänheten både via allmänna öppettider samt tar emot förbokade visningsgrupper. Till sammans med Luleå tekniska universitet finns ett pågående samarbete där verksamheten tar emot och utbildar studenter i arkivkunskap. Under 2019 ska ett visningspaket för skolor för att spridning av kulturarv och för ökad kunskapen om Norrbottens gemensamma historia arbetas fram. Arkivcentrum arbetar löpande med att tillgängliggöra material, både i rummet och via digitala lösningar. Långsiktigt arbete pågår för ökad spridning om arkivets material och möjligheter till Norrbottens invånare och därmed behöver också möjligheterna öka för att tillgodogöra sig arkivmaterial oberoende av rum, tid och plats.

Norrbottens Föreningsarkiv bildades 1965 under namnet Folkrörelsernas arkiv i Norrbotten. I 50 år har föreningsarkivet arbetat med att bevara, dokumentera och tillgängliggöra föreningslivets historia i länet. I arkiven finns material ändå från 1800-talet och framåt. Här förvaras mer än 3 000 föreningsarkiv från bland annat arbetar-, nykterhets-, idrotts- och väckelserörelserna. Norrbottens Föreningsarkiv är en organisation där alla verksamma föreningar i länet är välkomna att bli medlemmar. Nedlagda förenings handlingar kan doneras utan kostnad.

Föreningsarkivet och Arkivcentrum kommer under 2019 att inom den inter-regionala samverkan arbeta med kunskapsutbyte och dialogmöten.

Bibliotek och läs och litteraturfrämjande verksamhet

Regional biblioteksplan för 2018-2021 har antagits av Region Norrbotten med insatser för områdena samverkan, läs- och litteraturfrämjande, det digitala biblioteket, mångfald och kvalitetsarbete. En utvecklingsledare har anställts för stärkt samverkan och utveckling av digitala bibliotekstjänster. Regionbiblioteket arbetar som kompetens- och utvecklingsnod för folkbiblioteken utifrån regeringens satsning om en ökad digital kompetens bland befolkningen. En konferens har arrangerats för bibliotekspersonal om Media- och informationskunnighet och självskattningstest har genomförts i kommunerna, arbetet är fortsatt prioriterat under 2019-2020.

Samarbetet mellan Regionbiblioteket och Barnhälsovården har stärkts för att stödja barns språkutveckling, lokala projekt i bred samverkan har inletts i ett par kommuner. Som läsfrämjande insats för barn och unga planeras höstlovet bli ett Läslov i Norrbotten under både 2017 och 2018, detta med stöd av Kulturrådet. Personer med funktionsnedsättning har varit prioriterad målgrupp för det läsfrämjande arbetet i länet med aktiviteter för förbättrad tillgång till bibliotekens tjänster. Arbeta pågår för utveckling av den digitala barntjänsten Polarbibblo.se på nationella minoritetsspråk. Interregionalt pågår samarbete mellan regionbiblioteken i de fyra nordligaste regionerna för främjandet av litteratur och språkrevitalisering för de nationella minoriteterna.

Under 2018 har Resurscentrum för litteratur arbetat med att utveckla litteraturen som konstform och stärka den regionala litterära infrastrukturen bland annat genom att lyfta fram norrbottensförfattare och norrbottenslitteratur på vår hemsida och i sociala medier, medverka i projekt som synliggör länets litteratur och författare, samt genom att arrangera författarträffar och föreläsningar för författarna i Norrbotten. E-böcker och digitalisering har också varit särskilt prioriterade områden 2018. Under våren genomfördes workshops där norrbottensförfattare fick rådgivning och hjälp att skapa egna e-böcker, samt workshops med fokus på sociala medier som marknadsföringsverktyg för författare. Utöver detta erbjuds alltid rådgivning kring e-böcker och e-bokens möjligheter för länets författare och rådgivning rörande egenutgivning växer och getts ett särskilt fokus under året. Ytterligare ett fokusområde för Resurscentrum för litteratur är att synliggöra och möjliggöra mer litteratur från Norrbotten på nationella minoritetsspråk och urfolkspråk. Inom detta område drivs nu projektet "Min berättelse" i samarbete med Regionbibliotek Norrbotten och Biblioteken i Norrbotten (beskrivs under rubriken Nationella minoriteter).

Bild och form

Konstområdet i Norrbotten har utvecklats snabbt under de senaste åren. Satsningar på nya institutioner, infrastruktur och regionens fria medel för externa aktörer har skapat en mångfacetterad konstscen som väcker intresse såväl nationellt som internationellt. Konstmuseet i Norr, Havremagasinet och Resurscentrum för konst är viktiga nav i utvecklingen.

Det tidigare projektet Konstmuseet i Norr har nu övergått i en efterlängtd och viktig permanent länsverksamhet med invigning i nya lokaler i Kristallen, Kirunas nya stadshus, 22 november 2018 utställningen "Transitions". Till utställningen har konstnärer med anknytning till det arktiska området bjudits in för att visa nyproducerade och omarbetade konstverk som är speciellt framtagna för platsen. I utställningen visas konstverk som undersöker en föränderlig definition av landskap som motiv- och begreppsbild där motivet utforskats och getts nya dimensioner genom konstnärliga yttringar och materialval. Verksamhetens inriktning kommer att ha stor betydelse för hela regionen, i Barentsområdet med Norrbotten och Kiruna som kärna. Etableringen av ett länskonstmuseum i Kiruna har varit en viktig investering för

kulturutvecklingen i Norrbotten. Region Norrbotten tar tillsammans med Kiruna Kommun ett stort ansvar för museet. Ett permanent statligt anslag skulle bidra till att säkerställa att museet får en bra start vilket är av betydelse för hela regionen.

Region Norrbotten ansöker om en utökning av de statliga medlen från Statens Kulturråd för den permanenta driftsättningen av länskonstmuseet Konstmuseet i Norr om 3,2 mkr för 2019.

Den nationella konferensen Samtidskonstdagarna 2018 arrangeras i Boden 14-16 november. Det är ett exempel på det stora intresse som väckts för Norrbottens konstliv och den utveckling som sker. Samtidskonstdagarna vänder sig främst till institutioner och verksamheter inom konstområdet, men även till andra aktörer.

En handlingsplan för bild och formområdet där regionens insatser för bild och formområdet konkretiseras och ges en fördjupad beskrivning har påbörjats. Flera kunskaphöjande konferenser och utbildningsinsatser har genomförts som väckt nationellt intresse kring arbete med offentligt finansierade konsten för kommunerna och företag.

Interregionalt samarbete sker på konstområdet mellan konstkonsulenter i de nordligaste länen. Exempel på områden för det samarbetet är utbyte av metoder för främjande-aktiviteter, nätverk och aktiviteter för institutionsanknutna och frilansande konstpedagoger samt webbpublikationen VOLYM. Genom VOLYM har det skapats ett öppet fönster till konstlivet i de nordligaste länen, där nationella traditionella media har svårigheter att ha bevakning.

Projekt "Swedish Lapland Artist in Residency" är ett treårigt projekt som avser att bygga upp internationella konstresidens i Norrbotten med Resurscentrum för konst som sammanhållande och organiserande part. Genom uppbyggnaden av konstresidens ska utbytet och samverkan mellan konstnärer/curators/konstskribenter, konstnärliga institutioner, kommuner, konstnärer, konstnärliga perspektiv och ny kunskap genom konstnärliga samarbeten över kulturella och nationella gränser öka i Norrbotten. Nio orter är med i projektet; Luleå, Boden, Jokkmokk, Haparanda/Torneå, Kiruna, Övertorneå, Pajala, Piteå.

I november 2018 återuppstår Skandnaviens äldsta konstbiennial, Luleå Art Biennial, med ett program som sträcker sig över ett vidsträckt geografiskt område med konsthändelser och utställningar i Luleå, Boden, Jokkmokk såväl som Kiruna och Korpilombolo. De olika utställningarna tar avstamp i Norrbottens variationsrika landskap och historia. Ett huvudtema för biennalen är begreppet mörker. Biennalen har bjudit in ca 30 konstnärer, poeter och tänkare, varav åtta bidrar med nyproducerade verk.

Region Norrbottens äger konst vars syfte är att skapa positivt tilltalande miljöer inom de olika verksamheterna och stödja konstutvecklingen i Norrbotten.

ten med beaktande av ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv. Det primära för konsten är att den skall fungera i sitt sammanhang; att på något sätt lyfta miljön för dem som besöker eller för dem som arbetar i verksamheterna. Konsten placeras därför med hänsyn till mottagarnas upplevelse av den. Varje verksamhet och miljö är unik, och skall gestaltas utifrån sina egna förutsättningar. Under 2018 och 2019 pågår ett stort arbete i och med ombyggnaden vid Sunderby Sjukhus. Arbetet med Region Norrbottens konst innebär arbete med 1%-regeln för ny- om- och tillbyggnationer inom Region Norrbotten, placering av inköpt konst och löpande skötsel av befintlig konst.

Konsthallen Havremagasinet som samfinansieras av Region Norrbotten och Bodens kommun ingår i det regionala konstområdesrådet, och har under 2018 genomfört flera uppmärksammade utställningar och projekt. Besöksantalet ökar och en bok om Bodenskolan, konstnärer i eller från Boden har getts ut. Hösten 2018 görs en utställning om Digitala landskap och Havremagasinet är också lokal och regional värd för den stora nationella konferensen Samtidskonstdagarna 2018 med stöd från Statens Konstråd, Region Norrbotten och Bodens kommun.

Genom utvecklingsmedel från Kulturrådet och projektstöd från Region Norrbotten fortgår arbetet för skapandet av Konsthall Tornedalen i Vitsaniemi, Övertorneå. Övertorneå kommun har tagit beslut om stöd för projektet.

Dans

I den handlingsplan för dansen i Norrbotten som färdigställdes under maj 2018 finns en rad förslag och aktiviteter som gemensamt stärker dansområdet. För att stärka den professionella dansen i Norrbotten har kompetenshöjande, nätverks- och mötesplatsbyggande insatser genomförts, både i projektform och i löpande verksamhet. Lokalfrågan är fortfarande en utmaning för att kunna bedriva professionell verksamhet då de flesta lokaler i första hand används av hobbyverksamhet eller utbildning.

Kulturrådet har beviljat medel till två regionala utvecklingsprojekt inom dansområdet, det ena till Dansinitiativet, en nystartad frigrupp inom dansområdet i Luleå, gällande en stärkning av svenska dansares möjlighet att arbeta i Barentsregionen. Det andra till Dans i Nord för att öka antalet dansresidens.

Dansinitiativet startades 2017 och har beviljats verksamhetsmedel från Luleå kommun, samt medel från Kulturrådet. Dansinitiativet arbetar för att lösa lokalfrågan för verksamheten och samverkan i skapande skola-projekt i flera kommuner. Flera föreställningar, bland annat för barn och unga planeras för 2019.

Dans i Nord som samfinansieras av Region Norrbotten och Piteå kommun har ansvaret för de föreställningar som turnerar i länet. Via sin föreställningssatsning Beyond words når de alla fjorton kommuner i länet. Dansabonnemang har etablerats i Piteå och Luleå med stor framgång, där antalet sålda biljetter har ökat mångfaldigt. Under hösten 2018 genomförs tre tur-

n er f r barn och unga. Arbete med infrastrukturen för verksamhetens inneh ll  r under utveckling och de organisatoriska förändringar som genomfördes 2017 har möjliggjort en ökad närvaro med föreställningar i länet.

Flertalet residenssatsningar  r på gång i regionen. Dans i Nords projekt Dansresidens – en region i rörelse startar under hösten i Arvidsjaur/Moskosel. Under sommaren 2018 genomfördes ett pilotprojekt med residens i Kiruna och Arjeplog. Även Luleå kommun satsar på residens och under hösten pågår för första gången Luleå dansresidens.

För att etablera dans på alla Kulturskolor i Norrbotten görs satsningar i form av temaveckor med fokus på dans samt att kontakt mellan föreningar och kommuner initieras för att hitta former för samarbeten. Den största utmaningen är att hitta utbildad och kompetent personal till de kommuner där det inte finns någon bosatt danslärare/danspedagog.

Filmkulturell verksamhet

Filmpool Nord AB  r en regional filmorganisation vars uppdrag innefattar film/tv/rörlig bild som bransch, näring, kulturellt uttryck och pedagogiskt verktyg. Bolaget investerar i film- och tv-produktion och ger stöd till professionella och semiprofessionella filmare, talanger, föreningar, pedagoger, barn och unga. Filmpool Nord verkar övergripande och kan därigenom ge norrbottningen goda förutsättningar att både göra och uppleva film som kulturell yttring genom utbudet av kort- och dokumentärfilmer, tv-serier och spelfilmer producerade och inspelade i länet. Produktion är stor och ska fortsätta öka genom medvetna satsningar på bland annat regionala, nationella och internationella samarbeten och nätverk samt filmfestivaler.

Att även erbjuda barn och unga kunskaper i hur man tolkar film och rörliga bilder blir en allt mer central del i dagens digitala samhälle där den digitala media- och filmkunighet  r en av EU:s sju nyckelkompetenser för alla europeiska medborgare. Det arbetet inleds i unga  r genom den filmpedagogiska verksamheten. Filmpool Nords verksamhet f r barn och unga bedrivs i samtliga länets skolor och består av olika skr ddarsyddas projekt. Allt från handledning av pedagoger, skolledare eller elever i film- och mediepedagogiska frågor, seminarier/föreläsningar och workshops i klassrumsmiljö till utl n av teknik. Exempel på aktiviteter kopplat till pedagogisk integrationsarbete  r workshops i Digital Storytelling för ensamkommande i flera kommuner samt animationsprojekt ”Tillsammans” med delade klasser för barn med utländsk bakgrund och vanliga skolklasser där de har fått interagera med varandra.

Tillsammans med andra aktörer har Filmpool Nord utvecklat en digital web-baserad plattform för alla Sveriges skolor – Filmriket. (www.filmriket.com). En nylanserad plattform för lärande om produktion och kritiskt tänkande kring film för barn, ungdomar och pedagoger. Under kommande år pågår arbete med att utveckla och introducera plattformen i kommunerna i Norrbotten.

Arbetet med spridning och visning av närproducerad film görs bland annat genom samarbete med Norrbottens museums filmvisningar riktade till barn och ungdomar i museets lokaler samt regionala filmfestivaler i ex Arjeplog, Harads, Kiruna, Umeå, Tromsö och Murmansk. Arrangemang av Norrbottenspremiärer för kort-, dokumentär- och spelfilm i samarbete med filmare och andra aktörer är återkommande.

Projektet ”Lokalproducerat på turné”, som startades 2018 fortsätter under 2019. Idén med projektet är att arrangera visningar för olika kortfilm-och dokumentärfilmspaket på biografier runt om i länet. Filmpaketen väljs i samråd med biograferna och de lokala/regionala perspektivet är i fokus.

Filmpool Nord och Film i Västerbotten samarbetar inom talangutveckling - projektet ”Talang AC/BD”. I år produceras korta fiktiva filmer i produktionssteam som är sammansatta av norrbottniska och västerbottniska filmarbetare. Nu har ytterligare ett utvecklingsområde identifierats – fler filmproducenter i norr. Under hösten 2018 startas därför ”Northern Motion”, ett producentkurspaket för potentiella producenter i Norrbotten och Västerbotten som omfattar både kort-, fiktion- och dokumentärfilm. 2019 arrangeras även ett fördjupningskurspaket: ”Northern Motion II” för potentiella producenter och även för mer erfarna producenter.

Filmpool Nord anordnar filmträffar där filmarbetare i AC/BD och produktionsbolag bjuds in för att skapa nätverk och arbetsmöjligheter och fördelar även stöd till kort-, fiktion- och dokumentärfilm, där sökanden från AC/BD prioriteras. Under 2018 har hittills 17 projekt fått positivt besked efter två ansökningstillfällen av fyra möjliga.

Det finns många beröringspunkter mellan bildkonst och film. Tillsammans med Resurscentrum för konst Norrbotten planerar Filmpool Nord att arrangera workshops, föreläsningar och visningar för både konstnärer och filmare i Norrbotten. Under hösten 2018 arrangeras en animationsworkshop i samarbete med Galleri Lilla System där målgruppen är ungdomar. I ett kommande 3-årigt projekt i samverkan med BD Pop sammanförs filmare med musiker i länet med syfte att producera tio musikvideos årligen.

Utöver detta anordnas årligen filmtävlingen Ung film i Norr, Filmkollo och Feriefilm för skollediga ungdomar i Norrbotten. Inför 2019 finns satsningar på bland annat en filmingång till Ung Företagsamhet (UF) och ett samarbete med Ung Scen Norr där elever filmatiserar kring temat att vara ung i Kiruna/Norrbotten efter att ha sett teaterföreställningar.

Hemslöjd

Region Norrbottens två hemslöjds konsulenter har under 2018 främjat slöjdområdet genom bland annat satsningarna Transformer LAB – ett koncept och en i Norrbotten turnerande plats för slöjd och görande, med målgruppen unga vuxna, Formstark Norrbotten – konferens om hur design, konsthantverk, slöjd kan skapa mervärde i besöksnäringen och Kulturskolorna i Kalix,

Luleå och Jokkmokks slöjdläger Forma och formulera med nål och kniv med målgrupp unga i Norrbotten.

Ett antal förstudier pågår också under hösten 2018 med sikte på projektstart 2019, bland annat Folkverkstan om att laga och reparera och bidra till cirkulär ekonomi i ett nordiskt perspektiv samt Slöjd håller, också det med koppling till cirkulär ekonomi, men riktat till landets ca 60 konsulenter och utvecklare inom slöjden.

Under 2018-2019 undersöks möjligheterna att i norrlänen genomföra konceptet Utvalt, som både är en turnerande jurybedömd utställning och en mötesplats genom en rad seminarier/workshops som föregår varje utställningstillfälle. Nämnden för Hemslöjdsfrågors årskonferens 2019 kommer att hållas i Norrbotten i mitten av april 2019 i samverkan med Region Norrbotten. Temat för konferensen kommer att vara hållbarhet.

Samarbeten med Norrbottens museum har möjliggjort att man införlämnat Norrbottens hemslöjdsförenings samling i museets föremålssamlingar och att vandringsutställning och programverksamhet planeras med start sommaren 2019 i samverkan med Norrbottens museum, konsulenter och hemslöjdsförening.

Kulturarv och kulturmiljö

Norrbottens museums löpande uppdragsverksamhet inom arkeologi och bebyggelse i Norrbotten är en viktig grund för kunskapsinsamling om länets kulturmiljöer. Några exempel på arkeologiska uppdrag är räddningsundersökningen av begravningsplatsen i Silbojokk med anledning av vattenkraftsregleringen och den periodvisa överdämning det medför. Arbete pågår för att rädda de sista gravarna från att erodera ut i sjön Sädvajaure. Arkeologisk förundersökning har gjorts inför vägsänkning i Gammelstads kyrkstad. Sedan 2017 pågår inventering av markberedda skogsområden kring Vuollerim med stöd av Länsstyrelsens kulturmiljövårdsanslag. Många fornlämningar skadas av skogsbruket, men det finns ändå en möjlighet att bevara dessa tack vare att de är kända. Museet är delaktigt i Skogliga Kulturmiljönätverket Nord.

Granskning av tips från allmänheten genomförs löpande angående forn- och kulturlämningar. För 2018 så granskades bland annat tips kring Älvsbyn, Piteå, Ersnäs, Södra Prästholm, Abisko, Överkalix och Gällivare. Arkeologerna utför också ett flertal andra arkeologiska uppdrag runt om i Norrbotten, däribland utredningar i Kalix, Vitåfors och Nunasvaara, förundersökningar i Vidsel och Svartbyn, undersökning av en härd i Aitik och mindre schaktkontroller i Gammelstad.

Museum

Under samma himmel är Norrbottens museums nya basutställning, en berättelse om Norrbottens historia. Utställningen består av 7 kapitel: Födelse, Gräns, Hem, Kapital, Kraft, Mark och Språk. Födelse är den första delen och är en helt digital utställning, men där man löpande har bjudit in till program

kopplad till den. Utställningen Födelse lyfter fram pionjärer i Norrbotten, människor som skapat nytt eller varit del av något nytt under olika tider och på olika platser i länet och världen. Utställningen finns på ushorrnorrboten.se.

”Vi är romer” är Norrbottens museum stora utställning som pågår september 2018 till juni 2019. I utställningen får besökarna ta del av enskilda romers vardag och historia kantade av utanförskap, tältliv, aktivism, glädje, traditioner, musik och framtidshopp. Utställningen bygger på intervjuer, foton och filmer gjorda med eller av romer och är framtagen i ett nära samarbete mellan romer, Göteborgs stadsmuseum, Forum för levande historia och externa konsulter. Romsk delaktighet har funnits med i alla processer. Museipedagogerna genomför workshops för högstadiet och gymnasiet för möjligheten att lära sig mer om romers historia och vardag.

Inom forskningsprojektet ”Järn i Norr”, i samarbete med Luleå tekniska universitet, lyfts ny och betydelsefull kunskap om järnets introduktion i Sverige fram och förändrar de gamla synsätten där järnhanteringen setts som en sen företeelse i norr. Ett exempel på arbetet med att stärka forskning, forskningssamarbeten, och forskningsförmedling. Förberedelser pågår inför experimentellt järnframställningsförsök.

Den satsning som gjorts under 2017-2018 på efterarbete från sista flyttstapen av Norrbottens museum mångåriga magasinshytt från tidigare lokaler till magasinerna på Björkskatan har resulterat i att drygt 7000 föremål packats upp, inventerats, vårdats och placerat ut i museets samlingar, ytterligare ett led i fortsatt ökat tillgängliggörande av samlingarna.

Ett stort arbete pågår med genomlysning av museets lokaler och lokalsystem för museets samlingar och arkiv på Björkskatan i syfte att få till och säkerställa goda, effektiva och fungerande lokaler för såväl vård och bevarande som tillgängliggörande av arkiv och samlingar. Mot bakgrund av att museet saknar en långsiktig lösning av adekvata magasin för museets samlingar, främst för de stora, tunga föremålen, pågår en genomlysning av museets externa och tillfälliga samlingsmagasin som finns i Boden, Marieberg och Storforsen och de föremål som förvaras där. Det är viktigt att underlag tas fram för en framtida god och långsiktig magasinlösning för bevarande och tillgängliggörande av museets samlingar. Arbetet sker i samverkan med Regionfastigheter.

Samverkan har under året skett mellan Norrbottens museum och Älvsby kommun kring Storforsens Skogsbruks och flottningsmuseums framtida ägande, drift och utveckling.

Norrbottens museums samlingar, bilder och föremål registreras digitalt i databasen Carlotta. Föremåls- och bildsamlingen är tillgänglig för allmänheten och bidrar till kunskapsutbredning, kunskapsuppbyggnad och till forskningsområdet. I databasen kan bilder och föremål sökas utifrån ort, namn, material eller fotograf. Databasen innehåller insamlade föremål som berättar om länets mångkulturella och intressanta historia. Samlingarna har en stor

bredd och förutom föremål har museet ett omfattande bildarkiv som innehåller närmare 2 miljoner fotografier.

Museets årsbok 2019 kommer att ta avstamp i den arkeologiska konferensen "Förhistoria och medeltid i och kring Norrbotten – en uppdatering av forskningsläget" som arrangerades av Norrbottens museum 2015 i samarbete med Åjtte och Silvermuseet och Länsstyrelsen i Norrbotten.

Norrbottens museum anordnar även fortbildningar för yrkesgrupper, som t.ex. myndigheter, skolledare, organisationer och företag. Dessa utbildningstillfällen är behovsstyrda och innehållet kan skilja från grupp till grupp. Det sker också visningar i magasin och arkiv för barn och unga i skolverksamhet.

Utvecklingsprojektet Transformer LAB, som är ett flerårigt utvecklingsprojekt med koppling till området kultur och hälsa, är en del i att lyfta Norrbottens museum som en innovativ arena med kulturhistoriska rötter och att främja görande för god hälsa. Primär målgrupp är ungdomar och sekundär målgrupp unga vuxna. Namnet bygger på möjligheten att transformera ohälsa till hälsa genom hantverk och goda möten, professionellt ledda workshops erbjuds och möjligheten att delta i olika event i länet.

På initiativ från regionen så möts nu de regionala och kommunala museerna i Norrbotten två gånger årligen för dialog, kunskapsutbyte och främjande av gemensamma frågor. Inför temaåret Kulturarv 2019 så kommer museerna att vara aktiva med program och att lyfta in och synliggöra aktiviteter i den för Norrbotten gemensamma digitala kalendern.

Inom den interregionala samverkan har Norrbottens museum medverkat i Bothniasalongen Norr- och Västerbotten 2018 tillsammans med museer i Västerbotten och Konsthallen i Luleå och samverkan fortgår mellan länsmuseumerna i norrlänen för kunskapsutbyte, gemensam fortbildning, konferenser mm.

Musik

Norrbottensmusikens professionella ensembler, Norrbotten Big Band och Norrbotten NEO, som är unika i sitt slag nationellt sett, fortsätter att uppmärksammas för sin konstnärliga spets även internationellt. Under året genomförs, förutom turnéer i Norrbotten, även turnéer interregionalt inom de fyra norrlänen, konserter i Stockholm, Göteborg, Malmö samt turnéutbyte i Västra Götaland mellan NBB och Bohuslän Big Band. Ensemblerna efterfrågas och inbjuds även internationellt och har 2018 därför getts möjlighet konserterna bland annat i Polen, Tjeckien, Danmark och Tyskland. Merkostnader för turnéer utanför Norrbotten finansieras till största del av mottagande arrangör eller annan extern finansiering.

Det interregionala samarbetet är av stor vikt då de fyra norrlänens olika länsmusikensembler kompletterar varandra och möjliggör att respektive länsbor får upplevelser av vitt skilda karaktär med tillgång till orkesterformationer och frilansresidens som de egna regionerna inte själv kan tillhand-

hålla. Detta har skett framgångsrikt under ett antal år gällande offentliga konserter. Arbete pågår för att möjliggöra utbyte av barn- och ungdomsproduktioner. Detta för att förenkla turnéläggning och skapa sammanhållna spelperioder för länens frilansare musiker som utgör merparten i de barn och unga-produktioner som når cirka 22 000 barn i Norrbottens skolor. Piteå Kammaropera med Kyrkoopera ingår i norrlänens gemensamma kommunalförbund Norrlands nätverk för musikteater och dans som möjliggör utbyten skapar förstärkta turnémöjligheter för ensemblerna. Därmed erbjuds invånarna i norrlänet ett mer utökat och varierat konsert och föreställningsutbud.

Norrbottensmusiken har inför 2019 genom differentierad besättning i Norrbottens kammarorkester skapat utrymme för att turnera med större regional spridning. Det skapar ett utbud som invånarna kan ta del av även på mindre orter, möjliggör fler spelplatser för orkestern och kommer därmed fler i länet till del.

Norrbottensmusiken arbetar kontinuerligt nära med länets utbildningsordnare. Både Norrbotten Big Band och Norrbotten NEO samverkar i en rad sammanhang med Luleå tekniska universitet/Piteå Musikhögskolan både inom utbildning som forskning. Ett projekt är påbörjat tillsammans med Framnäs Folkhögskola för att skapa förutsättningar för en kontinuerlig plant-skoleverksamhet inom folk- och världsmusikfältet. Detta blir ett angeläget komplement till Norrbottensmusikens viktiga ungdomssatsningar inom kör, orkester och storband som bedrivs i nära samarbete med länets musik- och kulturskolor.

I avsaknad av ett eget konserthus och för att komma ut i hela länet har Norrbottensmusiken nära samarbeten med kommunernas konsertarrangörer där vissa konserttyper styrs via årsvisa avtal, andra köps ”styckvis”. För att stärka nämnda arrangörer samarbetar Norrbottensmusiken med Kulturförbundet Ebeneser i det kompetenshöjande projektet ”Kulturarrangörer i Norr”, som pågår under hösten 2018 och våren 2019. Ytterligare satsningar på arrangörsledet kan komma att behövas i anslutning till avslutat projekt.

BD Pop AB är ett utvecklingsbolag för populärmusik från Norrbotten med uppgift att stödja Norrbottniska artister och musikproduktioner. BD Pop medverkar med kunskaper och kontakter, personella och ekonomiska resurser, med support- eller samproduktionsinsatser. BD Pop marknadsför det regionala musiklivet på nätet och i media, skapar kontakter och bygger nätverk. Under 2018 har workshops och andra kompetenshöjande insatser genomförts, liksom nedslag med Norrbottniska artister under South By Southwest i Austin och andra kontaktskapande showcase och event. Aktiviteter och projekt som Länet Live (möjliggöra fler spelplatser), inspelningsmöjlighet i studio där nätverk för regionala studiotekniker och musikproducenter ingår, samarbete med Luleå tekniska universitet rörande den nya utbildningen Gehörsbaserat musikskapande ingår i BD Pops verksamhet.

Teater

Under 2018 har arbetet med implementeringen av projektet Ung Scen Norr i Norrbottensteaterns ordinarie verksamhet slutförts och därmed permanentas Norrbottensteaterns satsning på barn och ungdomsteater genom Ung Scen Norr från och med 2019. Detta möjliggör bland annat att samtliga skolföreställningar kommer att erbjudas förberett läromaterial och tillhörande efterarbete lett av professionell dramapedagog. Ung Scen Norr kommer fortsatt att utbilda teaterledare i samtliga kommuner i länet med syfte att skapa självständiga och självgående. Den långtgående målsättningen är att verka som lärosäte för scenkonst för unga i Norrbotten och fördjupa samarbetet med Teaterhögskolan i Luleå, LTU, genom gemensamma kurser och föreställningar.

Genom det interregionala samarbetsprojektet NORRSCEN deltar Norrbottensteatern tillsammans med de fem nordligaste teaterinstitutionerna i ”Norrländsk invasion” på Kulturhuset Stadsteatern under hösten 2018.

För att spegla länets historia sätter Norrbottensteatern under 2019 upp ”Nybergs mekaniska verkstad” som är en dokumentärteater om det norrbottniska motståndet mot fascismen under permittenttiden på 40-talet. Under 2019 fortsätter satsningen på sommarsteater som på sikt är tänkt att kunna turnera till alla kommuner i länet och samarbetet med LKAB fortgår i syfte att kunna nå samtliga barn i skolåldern i Kiruna-Malmfälten med kvalitativ scenkonst. Norrbottensteatern kommer under de kommande två åren att forma sin ensemble i clownteknik med några av Sveriges mest erfarna clownskådespelare. Norrbottensteatern samarbetar med de fria dans- och teatergrupperna i länet bland annat genom att upplåta lokaler i mån av möjlighet samt utlåning av material till återanvändning i andra föreställningar.

Giron Sámi Teáhter fortsätter sitt arbete rörande etableringen av en samisk nationalscen. Med stöd av utvecklingsmedel från Kulturrådet och projektbidrag från Norr- och Västerbotten arbetar teatern för en utveckling av verksamheten. Förankringsdialoger med Kulturdepartementet och Sametinget pågår.

Riksteatern Norrbotten har under året tagit en mer aktiv roll i egna och andras projekt, ökat både antalet förmedlade produktioner och skapat ett större dialogflöde bland länets arrangörer inom teater och dans. Fortsatta tankar kring arrangörsutveckling finns inför 2019. Riksteatern Norrbotten har också varit en aktiv part i avtalsdiskussionerna mellan Region Norrbotten och Riksteatern/Riksteatern Norrbotten.

Bidrag, stöd och stipendier

Region Norrbotten fördelar årligen verksamhetsbidrag till organisationer och föreningar i länet inom kultur-, fritids, folkbildnings-, pensionärs- samt hälso- och sjukvårdskompletterande området. Region Norrbotten har även projektmedel till stöd för fria kulturlivet i länet, där den största volymen får till tidsbegränsande kultur- och kultur i vården projekt samt folkbildande

folkhälsoprojekt. Förutom detta finns även ett turnéstöd för scenkonstproduktioner samt mobilhetsstöd för enskilda kulturarbetare. Arrangörstöden Snabba Ryck är en satsning för ungdomar upp till 25 år. För att ytterligare lyfta fram professionella kulturskapare som på olika sätt bidrar eller bidragit stort till utveckling och kvalitet inom sitt område, delar Region Norrbotten årligen ut en rad stipendier.

Rubus Arcticus, där totalt fyra stipendiat med norrbottnisk anknytning från olika konstnärliga områden premieras. Heders- och förtjänststipendiet tilldelas en stipendiat som bidragit stort till kulturen i Norrbotten. Barents Scholarship for Cultural Cooperation (Kupturstipendium Barentssamarbete) är ett samarbete med Barents Euro-Arctic Council för att stärka regionens östvästliga kontaktytor inom kulturen i Barentsområdet och delas ut vartannat år.

Korta fakta om fördelningen av Kulturenhetens projektstöd för 2017:

- 2017 ansöktes om 278 projektstöd. Total summa ansökta medel var 22,8 mkr.
- 2017 beviljades totalt 191 projekt i Norrbotten för totalt 9,3 mkr. Alla projekt hade annan övrig extern finansiering från kommun, stat, eller näringsliv om ca 50 %.
- 37 % av alla projekt riktade sig till barn och unga. Varje länsmedborgare fick i genomsnitt 37 kr.

